

BOGDAN VENED:

V SMRTNI SENCI.

BALTIŠKA POVEST.

V.

Ali čujete s prostranih travnikov pri staroslavnem mestu Velegostu ta nenavadni šum in hrum? To je šum kakor šum silnih voda, to je hrum kakor hrum z bojnega polja. Vi ga čujete pa vprašujete: Kaj neki pomeni to vrenje in šumenje? Ej, bratci in sestrice, poslušajte samo ono pesem, ki doni s teh travnikov, pa boste precej vedeli, kaj se godi in vrši danes tukaj:

Slavimo sveto stravo
pobratimu v proslavo:
to bil je junak,
to bil je orjak,
ljubimec prej Devane
zdaj dragec je Morane.

Življenje je trenutek
prepičlih dni osnutek:
Muževna mladost,
kipeča živost
z Devano cvetno vzide,
z Morano pa zaide.

Naj duša mu ne blodi
po drevju in po vodi:
v nav solčno-svetál,
zelenkasto-zal
jo nesi žarka Živa,
da tam medico vživa!

Sedaj pa veste: lepa slavnost se vrši danes na teh travnikih, slavnost sicer ne tako veselega spomina kakor oni dan v Velegradu, ko je bil vstoličen novi nadknez, vendar lepa staroslovenska slovesnost: Bodriči slavé „trizno“ in „stravo“, mrtvaško igro in gostijo v proslavo umorjenega ljudskega voditelja Pluzona, načelnika vstajnikov proti nadknezu Gotšalku in njega krščansko-nemškim privržencem.

In veste, kdo je vprizoril to mrtvaško slavnost? Kdo drugi kakor provzročitelj vseh novejših pokretov v Bodričih — svečenik Slavomir!

Tisti dan, ko je bil Krut slovesno vmeščen v Velegradu, pa je ob koncu vmestitve postal tako resno zamišljen in je njegov obraz prepregla tako mračna senca, je svečenik sam pri sebi takoj dejal: — To senco je treba pregnati. A kako? Starec se je zamislil, pa se ni mogel domisliti nobenega hitro in uspešno delujočega sredstva. Kakor bi si hotel iz nebeških višav izprositi pravo misel, je pogledal kvišku. In glej, koga je zagledal pri oknu gorenjega nadstropja v hiši velmoža Borislava, stoječi poleg posadnikove? Slavico, Pluzonovo hčerko, ki je z očitvidno pozornostjo zasledovala razvoj